

2. Відповідальність за торгівлю людьми за кримінальним законодавством України. Підгородинський Вадим Миколайович: Автореферат. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/> (дата звернення: 03.11.2021).
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. URL: <http://https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 03.11.2021).
4. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за торгівлю людьми та втягнення в заняття проституцією: Закон України від 12 січня 2006 р. URL: [http:// https://zakon.rada.gov.ua](http://https://zakon.rada.gov.ua) (дата звернення: 03.11.2021).
5. Про внесення зміни до статті 149 Кримінального кодексу України щодо приведення у відповідність з міжнародними стандартами: Закон України від 06 вересня 2018 р. URL: [http:// https://zakon.rada.gov.ua](http://https://zakon.rada.gov.ua) (дата звернення: 03.11.2021).
6. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20 вересня 2011 р. URL: [http:// https://zakon.rada.gov.ua](http://https://zakon.rada.gov.ua) (дата звернення: 03.11.2021).

ОЛАДЬКО І.В.

*студент Навчально-наукового
інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ*

Науковий керівник:

СЬОХ К. Я.,

*доцент кафедри конституційного
права та прав людини Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук*

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ГРОМАДЯН НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ В УКРАЇНІ

Охорона здоров'я – це важлива соціальна проблема, провідну роль у вирішенні якої повинна відігравати насамперед держава. У Конституції України закріплено, що держава створює умови доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У відповідності зі ст. 49 Конституції громадяни України мають право на безкоштовне лікування в державних закладах охорони здоров'я.

Охорона здоров'я народу є найважливішим завданням держави, одним із напрямків, що визначають його соціальну політику. На сьогоднішній день немає жодної країни, де б ця проблема не була гострою. Навіть у найблагополучніших, економічно стійких державах змушені вирішувати безліч питань, пов'язаних з оптимізацією медичної допомоги населенню.

Право на безкоштовне медичне лікування та обслуговування – це сукупність закріплених у законодавстві повноважень, які забезпечують кожному громадянину можливості отримання у разі звернення до державної медичної установи безкоштовного кваліфікованого лікування та медико-соціального

обслуговування, вибору установи охорони здоров'я при реалізації даного права, а також можливості вимагати захисту у разі його порушення.

Право на медичну допомогу в об'єктивному сенсі є сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини, що складаються в процесі задоволення потреб населення у медичному забезпеченні.

Суб'єктами правовідносин щодо медичного обслуговування, з одного боку, виступають громадяни-пацієнти, які потребують медичного лікування та обслуговування, з іншого – заклади охорони здоров'я. Громадянин- пацієнт виступає управненою стороною. Зобов'язаною стороною в цих правовідносинах виступають заклади охорони здоров'я (фельдшерсько- акушерські пункти, поліклініки, консультації, лікарні, диспансери тощо), які є суб'єктами надання медичної допомоги.

Науковці виділяють у правовідносинах з надання медичної допомоги також суб'єкт надання медичної допомоги – медичного працівника, який здійснює безпосередньо медичну допомогу, тобто сукупність потрібних в конкретному випадку професійних дій. Питання про суб'єктний склад правовідносин з надання медичної допомоги потрібно вирішувати виходячи з того, хто несе відповідальність перед пацієнтом. Якщо медичний працівник, який надавав медичну допомогу, перебуває у трудових правовідносинах з медичною організацією, то зобов'язаним суб'єктом є медична організація. Якщо ж це приватно-практикуючий медичний працівник, який здійснює медичну діяльність як приватний підприємець, то саме він виступає в ролі зобов'язаного суб'єкта.

Об'єктом правовідносин щодо медичного забезпечення виступають медичні послуги. Медична послуга являє собою різновид професійних послуг. При їх наданні законом пред'являються підвищені вимоги до кваліфікації виконавця.

Домагання громадянина на отримання конкретного виду медичної допомоги та надання йому такої зобов'язаним суб'єктом на умовах соціальної аліментарності – це основна схема поведінки учасників відносин щодо медичного забезпечення.

Суб'єктивне право на медичну допомогу є вираженням правових можливостей, адресованих громадянам правовими нормами як суб'єктам права. Суб'єктивне право громадян на конкретний вид медичного лікування та обслуговування являє собою право даної особи, що реалізовується в конкретному правовідношенні з приводу профілактичної, лікувально-діагностичної, реабілітаційної допомоги та заходів медико-соціального характеру по догляду за хворими. Кожен громадянин має право пройти медичне обстеження і отримати медико-санітарну допомогу в будь-якому медичному закладі з урахуванням його профілю і потужності; громадяни мають право на отримання повної і достовірної інформації про стан свого здоров'я.

Закони та інші нормативно-правові акти щодо медичного забезпечення можна класифікувати наступним чином:

- 1) урегулюючі засади організації та здійснення права на медичну допомогу;
- 2) присвячені окремим видам медичної допомоги;
- 3) присвячені медичному забезпеченню окремих категорій громадян.

Заклад охорони здоров'я, в якому громадянин перебуває на медичному обслуговуванні, зобов'язана забезпечити йому медичну допомогу, а в разі необхідності направити його на обстеження і лікування в інші лікувально-профілактичні заклади.

Медичні установи зобов'язані відповідати позитивними діями на домагання особи, що володіє правовими підставами надання конкретного виду медичної допомоги. Інакше громадянин має можливість звернутися до державних органів за захистом свого порушеного права з безпосередньою метою відновлення порушеного права і, в кінцевому рахунку, реалізації суб'єктивного права.

Проте, на сучасному етапі в чинному законодавстві про медичне забезпечення не передбачено механізму захисту порушених прав. Захист проводиться на основі норм цивільного чи кримінального права.

Не передбачено у Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» також право громадян на оскарження дій державних органів і посадових осіб, що ущемляють права і свободи громадян у сфері медичного лікування та обслуговування. Правові механізми захисту громадян від некомпетентного лікування так само, як і лікарів від необґрунтованих претензій пацієнтів, потребують розробки. Не розроблені чіткі критерії розмежування гарантованої безплатної медичної допомоги та «медичних послуг другорядного значення», які надаються за плату. Надання окремих видів медичної допомоги, наприклад, стоматологічної, здійснюються за застарілими нормативно-правовими базами, що не відповідають сучасним умовам.

Таким чином, подальше вдосконалення медичного забезпечення населення України в нових соціально-економічних умовах нерозривно пов'язане з необхідністю створення принципово нового, адаптованого до сьогодення нормативно-правового забезпечення галузі охорони здоров'я та підвищення дієвості державної політики у галузі охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Конституція України Стаття 49. Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.
2. Українська Гельсінська спілка з прав людини «Право на охорону здоров'я» 12.07.2006
3. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України 4.4.9. Право на охорону здоров'я N15/98, N10/02.
4. Права людини в сфері охорони здоров'я. Практикум Р.Майданик, видавництво Алерта, 2013
5. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 15.12.1992 (згідно з Постановою Верховної Ради України від 19 листопада 1992 року №2802-XII)